

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221200768
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1221200768.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: C. B., D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, F., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Martin Križan, PhD., advokát so sídlom Nevädzová 6F, Bratislava, a otca: D. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX, H., zastúpený splnomocnencom: I. J. H., bytom K. XX/X, H., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II, č. k. 11P/17/2021 - 395 z 06. septembra 2023, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II., IV. a V. **p o t v r d z u j e .**
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom upravil styk otca s maloletým, každý párný týždeň od soboty od 10,00 hod. do nedele do 17,00 hod. s tým, že miestom prevzatia a odovzdania maloletého je miesto bydliska matky (I. výrok). Vo zvyšnej časti návrh otca zamietol (II. výrok). Protinávrh matky zo dňa 07.05.2021 zamietol (III. výrok). Zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/187/2019 – 65 zo dňa 06.08.2020 v časti výroku o úprave styku otca s maloletým (IV. výrok). O trovách konania rozhodol tak, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

2. Súd prvej inštancie vec správne posúdil podľa § 24 ods. 5, 6, 2, § 26, § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), čl. 3, čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a konštatoval zmenu pomerov od poslednej úpravy práv a povinností k maloletému, odôvodňujúcu a majúcu právny základ pre zmenu pôvodného rozhodnutia a tiež s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. Poukázal na vek maloletého, ktorý dovŕšil 7 rokov, je spôsobilý vyjadriť svoj názor, za ktorým účelom pristúpil k jeho výsluchu, počas ktorého maloletý ani raz nevyjadril neochotu sa s otcom stretávať, i keď na ňom pozoroval pocit istoty a vyrovnanosť pri zmienke o matke, čo zohľadnil pri konkrétnej úprave rozsahu styku. Mal za to, že zistené zmeny sú podstatné a netrvajú len krátky čas, a to najmä uplynutie času 3 rokov od posledného rozhodnutia, ako aj dlhodobé obmedzovanie stretávania sa otca s maloletým zo strany matky tým, že častokrát neumožnila vôbec styk, resp. ho aj umožní, avšak v inom čase, ako bolo stanovené súdnym rozhodnutím v trvaní 10 hodín. Navrhovaná zmena súdneho rozhodnutia bola posudzovaná okresným súdom v kontexte najlepšieho záujmu maloletého. Uzavrel, že rozšírenie styku maloletého s otcom bude jednoznačne v prospech

dieťaťa, ktoré je obzvlášť citlivé, vyžadujúce citlivý prístup počas stretávania sa s otcom, keďže je veľmi naviazaný na svoju matku, čo nie je na jeho prospech a je nevyhnutné začať budovať a posilňovať vzťah k otcovi, ale vzhľadom na ťažkosti popisujúce matkou v priebehu konania, nepovažoval za vhodné pristúpiť k rozšíreniu styku v rozsahu väčšom ako by bol maloletý spôsobilý zvládnuť. Uzavrel, že v možnostiach maloletého je prespať u otca aspoň jednu noc, z ktorého dôvodu styk rozšíril tak, že ho upravil každú párnú sobotu od 10,00 hod. do nedele do 17,00 hod. a vo zvyšnej časti návrh otca zamietol z dôvodu, že by to nebolo v najlepšom záujme dieťaťa upraviť styk s otcom v požadovanom rozsahu, a to aj s prihliadnutím na výsluch maloletého a všetky skutočnosti, ktoré vyšli počas konania najavo. Maloletý si najskôr musí osvojiť prespávanie u otca na pravidelnej báze a až potom bude možné pristúpiť k ďalšiemu rozšíreniu styku, vrátane styku počas sviatkov a školských prázdnin. Prihliadol na doterajšiu úpravu styku otca s maloletým v pomerne úzkom rozsahu, ktorý sa za posledné 3 roky nedodržiaval ani v minimálnom rozsahu, keďže od styku uskutočneného dňa 19.09.2020 sa otec stretol s maloletým celkovo 24 krát, pričom dĺžka stanovená rozsudkom 10 hodín bola matkou dodržaná len pri dvoch stretnutiach, a to v mesiacoch apríl a máj 2023, predchádzajúce stretnutia boli vo výrazne kratšom čase, pričom matka zmarenie styku odôvodňovala chorobou dieťaťa, ktoré tvrdenia boli preukázané lekárskymi správami, avšak na druhej strane poukázal aj na právo otca starať sa o dieťa v čase choroby. Mal preukázané, že posledné stretnutia otca s maloletým v roku 2023 prebehli takmer v rozsahu, ako bolo stanovené súdom, matka nepredložila žiadne potvrdenia odôvodňujúce špeciálne potreby maloletého, s ktorým síce začala navštevovať Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie. Celkovo sa otec v roku 2022 stretol s maloletým 11-krát v trvaní 24,5 hodiny, za striktného dodržiavania súdom schválenej rodičovskej dohody sa mal s maloletým v roku 2022 stretnúť v trvaní 240 hodín a v priebehu roka 2023 (do vyhlásenia rozhodnutia dňa 06.09.2023) prebehlo 11 stretnutí otca s maloletým. Na základe predchádzajúceho rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým prebieha aktuálne konanie o výkon súdneho rozhodnutia pod sp. zn. 48Em/3/2020, v ktorom bol nariadený výkon rozhodnutia uznesením č. k. 48Em/3/2020 – 65 zo dňa 18.02.2022. V konaní vedenom pod sp. zn. 11P/17/2021 bolo začaté konanie o uložení výchovného opatrenia, ktoré bolo uložené uznesením zo dňa 30.09.2021 s povinnosťou rodičom podrobiť sa psychologickému poradenstvu v Tenenet o. z. Zo správy o absolvovaní psychologického poradenstva rodičmi v Tenenet o. z. od roku 2021 vyplynula komplikovaná komunikácia aj spolupráca s matkou, ktorá často rušila dohodnuté stretnutia zväčša z dôvodu choroby maloletého, stretnutí prebehlo málo a interakcia medzi otcom a maloletým prebehla tiež v minimálnom rozsahu. Keby matka mala záujem na budovaní vzťahu medzi otcom a maloletým, pristupovala by inak aj k danému psychologickému poradenstvu. Ďalšie výchovné opatrenie bolo uložené uznesením č. k. 11P/192/2022 – 19 zo dňa 10.01.2023 v rozsahu 60 hodín. Z mesačnej správy Tenenet o. z. za marec 2022 vyplývalo, že osobné stretnutie s maloletým prebehlo v poriadku, keďže na stretnutie veľmi dobre reagoval a bol komunikatívny, hravý, vyjadril sa, že sa teší na otca, avšak evidentne ešte nemá spracovaný jeho odchod od rodiny. Rodičom bolo odporúčané spoločné stretnutie za účelom odstránenia komunikačného problému, následne prebehli telefonické i on-line konzultácie, rodičia dodržiavali stanovené termíny a maloletý si zvykol na pravidelnú prítomnosť otca, v mesiaci apríl 2023 prebehli len telefonické konzultácie pre chorobu maloletého. V júli 2023 len s otcom telefonické komunikácie, matka bola s maloletým odcestovaná na dovolenke, avšak situácia sa v rodine nezmenila a otec stále netrúfal čas s maloletým pre chorobnosť, aktuálne pre pobyt na dovolenke. Zdôraznil, že za zmenu pomerov sa považuje aj opakované, bezdôvodné a zámerné bránenie druhému rodičovi v styku s dieťaťom, v ktorého záujme je sa stretávať s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí, ktorý opak u otca nebol preukázaný a ani zo strany matky tvrdený. Dospel k záveru o záujme maloletého na styku s otcom s poukazom na potrebu vyrovnaného vzťahu k rodičom pre ďalší citový a osobnostný vývoj dieťaťa, ktoré potrebuje mať pri sebe otcovský vzor, bez spochybňovania úlohy matky v živote maloletého, avšak treba prihliadať aj na rolu otca v živote dieťaťa. Opakovane matkou uvádzané problémy maloletého v súvislosti s nočnými morami po stretnutiach s otcom, pomočováním, keďže už samotný odchod otca zo spoločnej domácnosti spôsobil maloletému traumu, ktorú neprekonal, ako aj na skutočnosť, že po styku dňa 19.09.2020 maloletý prestal rozprávať v dôsledku traumy údajne prežitej u otca, však matka nepreukázala. Aj lekárske správy predložené matkou vychádzali z roku 2020 a vyplýval z nich oneskorený vývin reči, chodenie k logopédovi. Je pravdou, že matka navštevuje s maloletým Centrum poradenstva a psychológie, ako aj Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, avšak ku dňu rozhodnutia nepredložila žiadnu aktuálnu lekársku správu preukazujúcu také zdravotné ťažkosti dieťaťa, ktoré by objektívne bránili styku s otcom. Správy od H. A. sú tiež z roku 2020, od ktorej doby uplynul dostatočne dlhý čas na zmenu vo vývoji dieťaťa. Tiež zo správy Centra poradenstva a prevencie, ohľadne stretnutí absolvovaných maloletým v rokoch 2022 a 2023 vyplýva ich zameranie na zisťovanie školskej spôsobilosti a pestovanie

školských zručností dieťaťa, avšak nie je tam žiadny aktuálny poznatok o zdravotnom stave maloletého brániaceho v stretávaní sa s otcom vo väčšom rozsahu. Maloletý vo veku 7 rokov, po započatí povinnej školskej dochádzky je spôsobilý na rozšírenie styku s otcom, a to aj s prespatím, pričom úlohou matky je posilňovať vzťah dieťaťa k druhému rodičovi, čo v správaní matky nenachádzal, a to napriek absolvovaniu psychologického poradenstva. Potvrdil vedomosť o vyjadrení maloletého pri pohovore s kolíznou opatrovníčkou dňa 13.06.2022 o nevhli dieťaťa sa s otcom stretávať, avšak pri výsluchu pred súdom o rok neskôr, nič také neuvádzal. Mal za preukázaný zlý vzťah a komunikáciu medzi rodičmi, ako aj negatívne nastavenie matky voči otcovi, ktorý prenáša aj na maloleté dieťa. Napriek tomu, že matka deklarovala záujem na postupnom rozširovaní styku, tento nedodržiavala ani v rozsahu stanovenom súdnym rozhodnutím. Nepovažoval za nutné ani účelné vykonať doplnenie dokazovania znaleckým dokazovaním, ktoré by predĺžilo konanie a tiež by vystavilo maloletého stresovej situácii. Návrhu otca na uloženie informačnej povinnosti matke nevyhovel, keďže to nepovažoval za nutné ani za vhodné, pretože podľa tvrdení matky otca o zdravotnom stave maloletého informuje, opak preukázaný nebol a tiež nepovažoval za nutné zasielanie každej lekárskej správy otcovi, ktorý ako zákonný zástupca maloletého sa má právo informovať o jeho zdravotnom stave u príslušného lekára. Zamietol návrh matky na úpravu styku otca s maloletým v jej prítomnosti pre nevzhladnutie žiadneho dôvodu odôvodňujúceho daný nárok a to napriek tomu, že v lekárskejších správach z roku 2020 bol odporúčaný styk maloletého s otcom za prítomnosti matky, od ktorej doby ubehli už 3 roky, maloletý bez problémov zvláda styk s otcom bez prítomnosti matky, nevzhladol žiadnu príčinu nasvedčujúcu potrebe úpravy styku len v prítomnosti matky a zároveň poukázal na negatívny vzťah medzi rodičmi, ktorá skutočnosť by mohla viesť do priebehu styku za prítomnosti matky napätie a negatívne emócie. Konštatoval, že konflikty rodičov nemôžu byť riešené obmedzovaním či zužovaním rozsahu styku otca s maloletým, ktorý je už aj tak nastavený pomerne úzko a úlohou matky je v najlepšom záujme maloletého zabezpečiť bezproblémový výkon rodičovských práv otca s maloletým.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že upraví jeho styk s maloletým každý nepárny týždeň v čase od piatku od 17,00 hod. do nedele do 17,00 hod., každý párný týždeň od utorka od 16,00 hod. do 18,00 hod. a od štvrtka od 16,00 hod. do 18,00 hod., od 01.07. od 10,00 hod. do 15.07. do 18,00 hod. a od 01.08. od 10,00 hod. do 15.08. do 18,00 hod., počas Vianoc každý nepárny rok od 23.12. od 17,00 hod. do 27.12. do 17,00 hod., každý párný rok od 30.12. od 10,00 hod. do 05.01. do 17,00 hod., každý nepárny rok cez veľkonočné sviatky od piatku od 10,00 hod. do pondelka do 17,00 hod., každý nepárny rok cez jaré prázdniny od prvého dňa prázdnin od 10,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 17,00 hod., každý párný rok cez jesenné prázdniny od prvého dňa prázdnin od 10,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 17,00 hod. s tým, že si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho v stanovený čas aj odovzdá.

4. Vyčítal prvoinštančnému súdu nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov. V čase schvaľovania rodičovskej dohody o jeho úprave styku s maloletým s dohodou súhlasil z dôvodu inej dohody s matkou na súde, že časom, keď bude maloletý starší sa jeho styk postupne rozšíri, no namiesto toho mu matka bránila v kontakte s maloletým aj celé mesiace a bezdôvodne marila stretnutia, čo bolo preukázané aj v konaní o výkon rozhodnutia, ktorý bol nariadený uznesením č. k. 48Em/3/2020 – 107. Zvažoval aj zmenu zverenia maloletého, avšak nechcel dieťa matke zobrať. Podľa neho matka zdravotný stav maloletého skresľovala, stále uvádzala špecifické potreby maloletého, pre ktoré s ním nemôže tráviť viac času, ktoré však nepreukázala žiadnym lekárskeým či iným posudkom, čo následne konštatoval aj súd a tiež marila najskôr dobrovoľné a neskôr nariadené stretnutia v Tenenete pod rôznymi zámienkami, ani raz neprišla s dieťaťom, keďže vedela, že majú dobrý vzťah a v príslušnom zariadení by to zistili. Maloletého proti nemu podnecuje a časom ho ovplyvní tak, že nebude chcieť k nemu chodiť, preto je nevyhnutné, aby sa s maloletým častejšie sýkal. Hneď po vynesení rozsudku mu tiež neumožnila ďalší kontakt v riadne určenej dobe, napísala mu, že mu maloletého nedá, keďže ho dieťa nechce vidieť a ona ho nebude nútiť. Podľa neho má právo stráviť s maloletým v jeho veku 7 rokov viac času ako necelé 4 dni a 2 noci, teda aj tráviť čas počas prázdnin či Vianoc, čo prvoinštančný súd nezohľadnil a priznal mu ani nie 4 dni styku v mesiaci, čo považuje za nedostatočné na vytvorenie nejakého vzťahu zo strany maloletého k nemu, keď matka bude robiť prekážky a stretnutie bude možno raz za mesiac. K prespatiu maloletého by nenútil a konal by postupne. Vyčítal nezohľadnenie správania sa matky a tiež skutočnosť, že deti v danom veku bežne bývajú v striedavej starostlivosti, čo on nežiadal, avšak v stanovenom rozsahu styku sa vzťah budovať nedá a matka bude mať niekoľkonásobne dlhší čas na dieťa, čo je

nedôvodný nepomer v jej prospech a nejde o jeho práva, ale o práva dieťaťa, ktoré potrebuje otca pre svoj riadny vývoj.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to konkrétne do výrokov I., ako aj IV. podala odvolanie aj matka v zákonnej lehote a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v uvedených výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Matkine odvolacie dôvody boli založené na ustanovení § 365 ods. 1 písm. h), f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa matky súd prvej inštancie neúmerne uprednostnil záujem otca na úkor zdravotného stavu maloletého a pri kolízii jeho najlepšieho záujmu o právo otca na styk posudzuje vec bez prihliadnutia na skutkového okolnosti, tiež nevykonal dôkaz spočívajúci v znaleckom dokazovaní zdravotného stavu maloletého, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP. V súvislosti s posúdením zmeny pomerov mala za to, že neboli splnené zákonné predpoklady, keďže zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku nemôže byť akákoľvek, ale musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, avšak dôvody, na ktorých okresný súd založil záver o podstatnej zmene pomerov, spočívali v uplynutí času troch rokov, obmedzovaní styku otca s maloletým z jej strany a najlepší záujem maloletého. Plynutie času ako objektívna právna skutočnosť je nezávislá od vôle človeka a sama osebe nemôže predstavovať zmenu pomerov, čo sa mení v dôsledku plynutia času, sú iné, ďalšie subjektívne pomery či objektívne okolnosti nezakladajúce zmenu pomerov, avšak v priebehu času sa môžu zmeniť potreby maloletého, jeho zdravotný stav, vzťah k rodičovi, bydlisko a pod., ale samotné plynutie času bez ďalšieho nevytvára pre súd možnosť zmeniť danú úpravu. Prvoinštančný súd de facto poprel význam prvých dvoch dôvodov pri posudzovaní zmeny súdneho rozhodnutia v kontexte najlepšieho záujmu maloletého, keď dospel k záveru o rozšírení styku maloletého s otcom v prospech dieťaťa, čo je však v rozpore s § 26 ZoR, teda je nepostačujúcim kritériom. Tiež odmietala vykreslenie jej osoby prvoinštančným súdom ako konfliktnú, svojvoľne a bezdôvodne odmietajúcej styk maloletého s otcom a nekritické osvojenie si záveru, že je neprimerane úzkostlivá a vadí jej, že otec má novú priateľku. Nemala záujem prenášať nezhody medzi rodičmi do konania a predkladať dôkazy o povahe a osobnostných črtách otca, ale vyhradzuje sa voči takémuto čiernobielemu vykresleniu situácie medzi rodičmi, napokon postoj prvoinštančného súdu spôsobil, že napadnutý rozsudok je viac založený na subjektívnych emóciách a pocitoch, ako na objektívnych faktoch a skutočnostiach. Poukázala na rodičovskú dohodu schválenú súdom v zmysle predchádzajúceho rozhodnutia, ktorá bola výsledkom slobodného rozhodnutia otca a jeho vtedajšieho nastavenia, pričom stabilná úprava rodičovských práv a povinností je predpokladom k vytvoreniu stabilného a predvídateľného výchovného prostredia na strane dieťaťa a nesmie byť závislá od aktuálnych nálad či postojov hocktorého z rodičov. Otec podal návrh na zmenu úpravy styku po uplynutí 6 mesiacov z dôvodu, že údajne bránila v styku a je zriedkavé, aby daná doba priniesla nejakú zásadnú zmenu pomerov. Popierala jej zámer zamedziť styku otca s maloletým, avšak súd nezohľadnil dôvody, pre ktoré k styku nedochádzalo. V danom období boli platné aj opatrenia proti šíreniu choroby COVID 19, bola zvýšená chorobnosť a viaceré plánované stretnutia sa neuskutočnili z dôvodov na strane otca (neprišiel, neozval sa), k čomu nepochybne treba pripočítať aj zdravotné problémy na strane maloletého a v dvoch prípadoch jej subjektívne dôvody, z ktorých dôvodov ju nemožno označovať ako osobu brániacu v styku, z ktorého dôvodu prvoinštančný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na potrebu individuálneho prístupu k maloletému z dôvodu jeho špecifického emocionálneho vývoja a doteraz presne nediagnostikovanej duševnej poruchy, lekári jej síce naznačili svoje odhady, ale nakoľko ide o maloleté dieťa vo vývoji, je predčasné z medicínskeho hľadiska a nezodpovedné, aby došlo k presnému určeniu poruchy. Zotrvávala na popisoch všetkých problémov maloletého ako sú nočné mory, plač, špecifické reakcie na bežné udalosti, pričom k zmene nálad nepochybne prispeli, resp. sa odohrávali práve po styku s otcom, a po uzavretí rodičovskej dohody nešlo o jednorazovú situáciu, ale o opakujúci sa problém, ktorému čelila výlučne ona. Narušenie stereotypu maloletého bolo spojené so zmenami jeho nálad a priebeh stretnutí v dňoch 22.08. a 19.09.2020 podrobne popísala vo svojom podaní, čo spočívalo v tom, že maloletý dočasne prestal rozprávať, bol voči nej agresívny, mal nočné mory, nechcel ísť do škôlky a pod. Nešlo len o osamotené krátke epizódy, ale išlo o fyzicky aj emocionálne vyčerpávajúce obdobie, ktoré otec zľahčoval, pričom k zlepšeniu stavu maloletého neprišlo, odmietal ísť k otcovi, no napriek tomu ho ona k styku motivovala. Zároveň poukázala na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 15.06.2022 o prešetrovaní pomerov v jej domácnosti a o pohovore s maloletým, podľa ktorej maloletý vyjadril nevoľu sa s otcom stretávať. Okresný súd pri pohovore s maloletým názor maloletého na rozšírenie styku už ale nezisťoval, čo považovala za nesprávny postup súdu. Poukázala na otcom dobrovoľne uzatvorenú dohodu o úprave rodičovských práv a povinností,

pretože jemu z rôznych dôvodov kontakt v dohodnutom rozsahu vyhovoval, pričom konanie inicioval z dôvodu, že si to rozmyslel a teraz žiada kontakt v inom rozsahu, hoci sám pripustil, že keď chce ísť maloletý domov, vždy to akceptuje. Prvoinštančnému súdu predložila viaceré dôkazy, a to lekárske správy preukazujúce oneskorený vývin reči u maloletého, ktorého vyšetrojúca lekárka odporučila styk s otcom za jej prítomnosti, avšak dané závery boli prvoinštančným súdom bagatelizované a tiež bol nesprávny záver o nepredložení aktuálnej lekárskej správy ku dňu rozhodnutia z dôvodu, že jej cieľom nebolo brániť v styku, riadne si ku dňu rozhodnutia plnila rodičovskú dohodu a znalecké dokazovanie, ktoré by objasnilo otázku súčasného stavu maloletého nepovažoval prvoinštančný súd za nutné ani účelné, hoci obe strany nenamietali znalecké dokazovanie, preto okresný súd mal vykonať navrhnutý dôkaz, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Na jednej strane nepovažoval ňou predložený dôkaz o duševnom stave maloletého v druhej polovici roku 2022 za relevantný, no zároveň odmietol nariadiť znalecké dokazovanie či vyčkat' na výsledky návštev u psychológa, hoci vedomosť o podrobovaní sa odbornému poradenstvu súd mal. Všetky vyšetrovania stavu maloletého pre ňu predstavujú enormnú záťaž, teda nepodrobuje týmto návštevám u psychológa svoje dieťa z kratochvíle. Podľa nej styk otca neumožňovali objektívne skutočnosti na strane maloletého, ktorý v dôsledku oslabenej imunity býval často chorý, jeho stavy bezchorobnosti sú skôr výnimkou a veľkú väčšinu času nie je zdravý, ale chorľavý, dlhodobo sa podrobuje imunologickej liečbe, pričom nie každé ochorenie je spojené s návštevou lekára a je schopná vyhodnotiť ďalší postup, t.j. či postačuje domáca liečba s dostupnými liekmi, čo je bežný postup každého rodiča, preto nechodila vždy k lekárovi len za účelom preukázania dôkazu o chorobe dieťaťa. Je si vedomá možnosti liečby chorého dieťaťa aj v domácnosti druhého rodiča, teda choroba nemusí byť prekážkou uskutočnenia styku, uvedené však vyžaduje vytvorenie materiálnych aj personálnych podmienok na strane druhého rodiča, zohľadňujúce potreby a povahu choroby dieťaťa. Uskutočňovanie styku maloletého s otcom vzhľadom na vzdialenosť obydli, pri súčasných pravidlách styku v sobotu medzi 09,00 hod. a 19,00 hod. predpokladalo, že v priebehu len jedného dňa bude doobeda cca asi 1 hodinu prepravovaný do bydliska otca, v ktorom bude v kontakte s ďalšími osobami a následne podvečer pred 19,00 hod. by opätovne bol prepravovaný cca hodinu k nej, čo by nevyhnutne viedlo k zhoršeniu zdravotného stavu maloletého, ale málo by poslúžilo posilňovaniu puta medzi dieťaťom a otcom. Sekundárnym dôsledkom choroby dieťaťa je častá chorobnosť matky, ktorá je samoživiteľka, čo sú bezprostredné dôsledky nezodpovedného bagatelizovania zvýšenej chorobnosti maloletého, ktorého choroba pre ňu pretrváva aj po ukončení styku v sobotu. Prvoinštančný súd žiadny z týchto argumentov neprihliadol a zotrval na názore, že aj choré dieťa má právo na styk s rodičom, čo je nesprávny právny záver z hľadiska najlepšieho záujmu maloletého a práva otca na styk s dieťaťom, neúmerne uprednostňuje záujem otca na úkor zdravotného stavu dieťaťa. Návrh žiadala zamietnuť aj s poukazom na začiatok povinnej školskej dochádzky maloletého (od septembra 2023), pretože maloletý so špecifickými potrebami vyžaduje špecifický prístup pri príprave do školy – rutinu, predvídateľnosť, pokoj, a to najmä na začiatku povinnej školskej dochádzky, pričom nie je v najlepšom záujme dieťaťa, aby práve v tomto citlivom období došlo k zmene pravidiel styku otca s maloletým, aby sa učil v prostredí, v ktorom nie sú vytvorené podmienky. Za neobjektívne vyhodnotenie okolností zo strany prvoinštančného súdu považovala dôvody vyjadrené v bode 32. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré je tendenčné a nepravdivé, keďže sa psychologickému poradenstvu v Tenenete o.z. riadne podrobila, nedostavila sa iba pre nepriaznivý zdravotný stav maloletého, uvedené však z nej robí komplikovanú a nespolupracujúcu osobu, pričom sa na pojednávaní priamo vyjadrila k spolupráci s Tenenetom a predložila dôkazy o emailovej komunikácii so sociálnymi pracovníčkami, hoci zápisnice nezachytávajú jej výpoveď dostatočne autenticky, avšak vyplýva z nich, že spolupráca bola ukončená z dôvodov na strane Tenenet o.z., keďže v dôsledku neustálych zmien pridelených psychologičiek možno tiež dané konzultácie považovať za nekonštruktívne, bez výsledku. Prvoinštančný súd však dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu o jej osobe ako nespolupracujúcej, čo negatívne ovplyvnilo postoj súdu k nej. Tiež poukázala na prisľúbenú prípadovú konferenciu zo strany ÚPSVaR, ktorá sa z dôvodov na jeho strane neuskutočnila, jej sa nepodarilo nakontaktovať na príslušného zamestnanca, ktorá skutočnosť bola okresnému súdu riadne preukázaná, avšak nebola adekvátne zohľadnená. Uviedla, že aktuálne maloletý navštevuje osobitné psychologické poradenstvo, ktorého výsledky môžu mať významný vplyv pre rozhodnutie vo veci samej, avšak prvoinštančný súd nevykonával dôkazy potrebné na komplexné posúdenie veci, a to najmä k duševnému stavu maloletého.

7. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na nezistené nedostatky počas šetrenia pomerov u neho, pričom momentálne pristavuje k domu 2 izby, kde bude mať maloletý zázemie, ktoré nemá u matky, pretože nemá u matky samostatnú izbu, pričom matka bráni prenocovaniu dieťaťa, preto je irelevantné dôvodiť, že u neho nemá posteľ, ktorú zabezpečí, ak bude môcť u neho maloletý prespať.

Poukázal na zmenu pomerov konštatovanú prvoinštančným súdom, ako aj na dlhodobé obmedzovanie jeho stretávania sa s maloletým, čo bolo preukázané aj vo veci výkonu rozhodnutia. Matka maloletého je neprímerane úzkostlivá a nevysporiadaná s tým, že on má novú rodinu. Uzavretie rodičovskej dohody v minulosti nezakladá nemožnosť zmeny a návrh podal hlavne preto, že matka dohodu vôbec nedodržiavala a maloletého po podpise dohody nevidel celé mesiace, nevedel sa s ňou dohodnúť, pričom súdne konanie bola jediná možnosť. Podľa neho matka neustále vyhlasuje, že mu nechce zamedzovať styk s maloletým, koná však opačne, on sa ozýval a nie je pravdou, že nebol s maloletým len v čase, keď bol chorý, pretože stretnutie matka znemožnila pod rôznymi výhovorkami, ako aj potrebu individuálneho prístupu k dieťaťu, čo nepreukázala, ani to, že pre individuálny prístup sa s ním nemá stretávať a neustále opakuje reči o údajných nočných morách, problémoch po návšteve maloletého u neho, keď sama uviedla, že to bolo v minulosti a stále rozpráva o jedinom prípade, keď maloletý prestal na 2 hodiny rozprávať pred dvomi rokmi, pretože bol na ňu nahnevaný. Nič zo špecifických potrieb a ťažkej komunikácie dieťaťa nepreukázala, pričom častejšiu chorobnosť dieťaťa nespochybňuje, avšak ide o bežné respiračné ochorenia, preto pokiaľ nejde o závažnejší stav, nie je dôvod na obmedzovanie styku a ani na znalecké dokazovanie ohľadne zdravotného ani psychického stavu dieťaťa, ktoré od nej nikdy počas choroby nevzal. Oneskorený vývin reči nie je dôvodom na obmedzenie jeho kontaktu, ako ani nástup dieťaťa do školy. Potvrdil súhlas matky so spoluprácou s Tenenetom, avšak keď malo prísť k spoločnému stretnutiu všetkých, prestala spolupracovať a na súde tvrdila, že keďže je to dobrovoľné, tak spolupracovať nemusí, následne s ňou ukončili spoluprácu, čo odôvodňovala skončením nejakého projektu, avšak vyjadrenie o dôvode ukončenia spolupráce sa nachádza v spise. Po nariadení výchovného opatrenia sa on zúčastnil v Tenenete, matka sa však vyhovárala na pracovnú zaneprázdnenosť alebo chorobu, preto k spoločnému stretnutiu nedošlo. Odvolanie matky považoval postavené výlučne na jej subjektívnych pocitoch, prílišnom naviazaní na maloletého, že on do života dieťaťa nepatrí a dokonca ohrozuje jeho vývoj, pričom žiadne zo svojich tvrdení nepreukázala, aj keď s maloletým navštívila viac pracovísk – úplne zbytočne, keďže maloletý je zdravý a nemožnosť si s ním vybudovať vzťah je pre neho minimálne problém do budúcnosti. Nežiadal zmenu zverenia dieťaťa ani striedavú výchovu, čo mohol na základe nerešpektovania rozhodnutia matkou, avšak chce iba primeraný kontakt s maloletým, venovať sa mu a byť súčasťou jeho života. Žiadal, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca nesúhlasila s rozšírením styku a trvala na podanom odvolaní. Popierala tvrdenia, že otec od vyhlásenia rozsudku maloletého nevidel, tento bol chorý, preto sa stretnutia neuskutočnili a aj v škole nebol od 19.10. Na poslednom stretnutí otec niekoľko hodín vozil maloletého v aute, keď odvážal syna manželky, ktorého nemá v starostlivosti, späť domov do L. a syna doviezol skôr, keďže sa pýtal domov. Opätovne poukázala na dobrovoľné uzavretie rodičovskej dohody otcom, ktorému sa neskôr zdá o rozšírenie minimalistické a neustále útočí na jej osobu so snahou rozbiť fungujúci nadštandardný vzťah, vyhráža sa o prezverení dieťaťa. Viní ju zo skutkov, ktoré sa nestali, pričom ona žiadne stretnutia nemarila a tiež maloletého proti otcovi nepodnecuje. Otec má s maloletým vybudovaný taký vzťah, aký si vybudoval, netrúfal s ním čas ani počas spolužitia, ani v súčasnosti nejde o zmysluplné trávenie času, keďže ho nosí nakupovať veci pre jeho vlastnú potrebu a domácnosť, v ktorej sa prioritne venuje svojmu ročnému synovi a ostatným členom domácnosti. Nie je v záujme dieťaťa zotrvať v cudzej rodine, kde nemá ani posteľ, ani izbu, pričom dom podľa katastra nehnuteľností ani neexistuje, otec nedodržiaval odporúčania odborníkov, tlačil na maloletého a na ňu podával neustále podania na výkon rozhodnutia. Tiež spochybnila výpočty otca o počte hodín trávených ňou s maloletým v porovnaní s počtom hodín trávených otcom, čo predstavuje rozšírenie styku na cca 62 hodín s prespatím u otca, môže to nepriaznivo ovplyvňovať ďalší zdravý vývoj dieťaťa. Žiadala prešetriť za akých okolností a dôvodu nebol zverený maloletý M. H. do starostlivosti súčasnej manželky otca, syna D. F., keďže daná žena by mala vytvárať výchovné prostredie spolu s otcom v čase, keď má byť maloletý v ich spoločnej domácnosti, pričom má vážne obavy o maloletého a jeho zdravie.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP a § 34 Civilného sporového poriadku – ďalej len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., IV. a v závislom V. výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil,

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch I., II., IV. a V. vecne správne. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky matky a otca a dospel k záveru, že tieto nie sú opodstatnené pre zmenu rozhodnutia okresného súdu.

12. V zmysle článku 9 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

13. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov /Gorgulu v. Nemecko- Aplikácia no.74969/01/, resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča /Hansenová v. Turecko, Aplikácia no. 36141/97/.

14. Pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania, čo vyplýva aj z Charty základných práv Európskej únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepší záujmy dieťaťa“.

15. Princíp (najlepšieho) záujmu dieťaťa nie je presne vymedzený, pretože ide o komplexný, pružný a adaptabilný pojem, čo znamená, že jeho obsah sa má určiť podľa okolností prípadu, t. j. podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa. Blaho dieťaťa všeobecne zahŕňa základné materiálne, telesné, vzdelávacie a emocionálne potreby ako aj potrebu lásky a bezpečia. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa musí zahŕňať aj vyhodnotenie bezpečnosti dieťaťa, tzn. práva dieťaťa na ochranu pred všetkými formami telesného alebo duševného násillia, zneužívania alebo ubližovania. Bezpečnosť a integrita dieťaťa sa musia posudzovať v danom čase; uplatňovanie zásady prevencie si však žiada aj posúdenie možnosti rizika a ubliženia v budúcnosti. Štát má dohliadať na riadne plnenie práva rodičov na starostlivosť o dieťa. Ak rodičia ohrozujú blaho svojich detí, štát musí konať v najlepšom záujme dieťaťa. Názory a stanoviská dieťaťa sú dôležitým faktorom pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa. Deti majú právo vyjadriť svoj názor slobodne, bez akéhokoľvek tlaku a manipulácie. Každý prípad si vyžaduje dôkladné psychosociálne zhodnotenie rôznych faktorov, ktoré môžu prispievať k narušeniu vzťahu rodič – dieťa. u viacerých metód terapie.

16. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6.7.2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13.7.2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4.4.2006, bod 71].

17. Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia o úprave styku rodičov s dieťaťom je potrebné zo strany konajúceho súdu (resp. zainteresovaných orgánov verejnej moci) zohľadniť predovšetkým nasledujúce kritériá: - existenciu pokrvného putá medzi dieťaťom a jeho zverenie do starostlivosti usilujúcimi osobami, - mieru zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej ktorej osoby, - schopnosť iných osôb usilujúcich o zverenie dieťaťa do starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby, - pranie dieťaťa (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 56/2017 z 19. januára 2017).

18. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa článku 12 ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom názorom dieťaťa sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

20. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

21. Za uvedeným účelom bol maloletý vypočutý súdom, pričom z jeho vyjadrenia vyplynulo ako trávi čas s otcom a matkou, zmienka o prespatí u otca v maloletom nevyvolala žiadne problémy, spomenul, že nemá u otca posteľ.

22. V súvislosti s nedostatočne zisteným skutočným stavom veci namietaným matkou v spojení s hodnotením dôkazov odvolací súd pripomína, že dokazovanie je časťou civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového (skutočného v danom konaní) stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom mimosporovom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nejde o procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999).

23. Ani odvolací súd nevzhladol potrebu vykonania znaleckého dokazovania podľa návrhu matky za účelom posúdenia zdravotného (duševného) stavu maloletého, a správne okresný súd prihliadol na všetky relevantné skutočnosti zistené dokazovaním, keď potreba dôkazu v podobe znaleckého posudku pre riadne zistenie skutočného stavu veci nebola daná ani podľa odvolacieho súdu, pričom by to viedlo by to len k predĺženiu sporu, čo nie je v záujme rýchleho a spravodlivého rozhodnutia v poručenských veciach. Okresný súd mal pre rozhodnutie dostatok dôkazov. Tiež je potrebné prihliadnuť k tomu, že v čase uzatvárania rodičovskej dohody týkajúcej sa aj úpravy styku otca s dieťaťom matka túto potrebu prešetrenia zdravotného stavu maloletého nemala, ale už v konaní o rozšírenie styku tento dôkaz považovala za dôležitý, ale podľa odvolacieho súdu ide o tendenčné konanie s cieľom oddialiť rozhodnutie.

24. V danom prípade mal aj odvolací súd preukázanú dôvodnosť rozšírenia styku otca s maloletým. Nesúhlas matky s týmito skutkovými a právnymi závermi nemôže viesť k inému záveru odvolacieho súdu, pričom do práva účastníka nepatrí právo na to, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

25. Ako neodôvodnenú vyhodnotil námietku matky, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

26. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP] sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

27. Súd prvej inštancie použil a správe vyložil právne normy na prejednávanej veci, teda sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Odvolací argument matky založený na ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP znamená, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a teda sa týka nedostatkov v zisťovaní skutkového stavu veci súdom spočívajúcich v tom, že skutkové zistenie, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie sú nesprávne. Musí ísť o také skutkové zistenie, na základe ktorého súd vec posúdil po právnej stránke nesprávne, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, v dôsledku čoho je nesprávny a chybný súdom vyslovený právny názor a skutkové zistenie tak nezodpovedá vykonaným dôkazom, súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali, alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi vykonané opomenul, napriek tomu, že vyšli najavo. Nesprávne skutkové zistenia sú tiež také, ktoré súd založí na chybnom hodnotení dôkazov, čím nastane logický rozpor v ich hodnotení z hľadiska zákonnosti, pravdivosti, prípadne i dôležitosti.

29. Pokiaľ ide o odvolaciu argumentáciu matky o nesprávnych skutkových zisteniach, s týmito sa odvolací súd nestotožňuje, pretože súd prvej inštancie porovnával zmenu pomerov, ktorá musí byť podstatná, svoje zistenia a závery podrobne uviedol v bode 19. až 22. odôvodnenia svojho rozhodnutia, a pokiaľ prvoinštančný súd porovnával zmenu pomerov oproti predchádzajúcemu konaniu o úprave styku otca s maloletým, správne prvoinštančný súd uzavrel, že je dôvod na zmenu úpravy styku otca s dieťaťom, ktoré dôvody uviedol v bodoch 19. až 22. odôvodnenia svojho rozsudku.

30. Jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku teda musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré nastali v budúcnosti, nemôžu spätne (napr. v odvolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

31. Pokiaľ ide o odvolacie námietky matky vo vzťahu k posúdeniu chorobnosti maloletého a z daného dôvodu neumožnenia styku s otcom, odvolací súd akceptuje chorobnosť dieťaťa a s tým spojené problémy, avšak v každom prípade treba postupovať individuálne, vzhľadom na závažnosť ochorenia, no v každom prípade zmarenia styku pre chorobu maloletého je matka povinná poskytnúť otcovi náhradný termín.

32. Pokiaľ ide o posúdenie zmeny pomerov, ktorú podľa matky prvoinštančný súd nesprávne posudzoval podľa dôvodov vyjadrených v bode 34. odôvodnenia rozhodnutia, odvolací súd udáva, že nesoruje argumentáciu matky o plynutí času ako objektívnej právnej skutočnosti, a pokiaľ prvoinštančný súd poukázal na dobu 3 rokov, ktorá uplynula od posledného rozhodnutia, aj vzhľadom na dôvody vyjadrené v bode 29. a 32. odôvodnenia rozsudku, predstavuje uvedené nie plynutie času, ale práve pribúdajúci vek maloletého dieťaťa, aktuálne 7 rokov, keďže vekom dieťaťa dochádza k zmene jeho potrieb, k zmene jeho postojov, správania, formuje sa osobnosť dieťaťa, ako aj vôľová zložka, ktoré všetky okolnosti majú za následok zmenu pomerov, čo bolo uzavreté aj v prejednávacom prípade, takže ani táto odvolacia námietka matky nebol dôvodná. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, aká iná podstatná zmena pomerov ako pribúdajúci vek dieťaťa, by mohla založiť dôvodnosť zmeny u rozhodnutia o úprave styku s rodičom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, a s ktorým práve z dôvodu útleho veku bol upravený styk otca s dieťaťom vo veľmi úzkom rozsahu, iba niekoľko hodín každý druhý víkend. Odvolací súd však nevyklučuje aj iné dôvody majúce za následok zmenu pomerov.

33. Vzhľadom na zistené okolnosti na strane dieťaťa pochopiteľne prvoinštančný súd musel vzhliadnuť záujem maloletého pri rozhodovaní, ktorý ustálil a správne vyjadril vo svojom rozhodnutí, teda nešlo o jediné kritérium, na ktorom založil okresný súd svoje rozhodnutie, ale išlo o viaceré podstatné zistenia, z ktorých vyplývala podstatná zmena pomerov, odôvodňujúca zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia.

34. Pokiaľ ide o argument matky o otcom dobrovoľnom uzavretí rodičovskej dohody o úprave rodičovských práv a povinností, s týmto odvolací súd súhlasí, avšak uzavretie dohody nezakladá nemennosť postoja rodiča a rovnako nemennosť úpravy rodičovských práv a povinností, v danom

prípade úpravu styku s dieťaťom a pokiaľ aj otec podal návrh na zmenu úpravy po uplynutí 6 mesiacov od predchádzajúceho rozhodnutia, v danom prípade je podstatné, že súd prvej inštancie rozhodoval približne po 2,5 roku od podania návrhu, rozhodujúci je preň stav v čase rozhodovania, ktorý bol správne okresným súdom ustálený pre zmenu rozhodnutia, v čase ktorého už mal maloletý 7 rokov, započal povinnú školskú dochádzku, kde nepochybne je dieťa vystavované mnohým zmenám, a to nielen v súvislosti s režimom, ktorému sa podriaďuje v rámci plnenia školských povinností, ale sa stretáva aj s novým kolektívom, avšak osoba otca nie je pre dieťa cudzou, je to jeho najbližšia osoba, ktorá má aj tak obmedzené svoje rodičovské práva, keďže nie je preferenčným rodičom a nemá možnosť sa na výchove a formovaní vývinu svojho dieťaťa podieľať v takom rozsahu ako rodič (v danom prípade matka), ktorý má dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Matka si nemôže uzurpovať práva k dieťaťu a otca z jeho života takmer vylúčiť, pretože otec má rovnaké rodičovské práva, ale aj povinnosti ako matka, teda má právo participovať na jeho výchove, čo môže realizovať v oklieštenom rozsahu iba v rámci stretávania sa s týmto dieťaťom.

35. K tvrdenému individuálnemu prístupu z dôvodu špecifického emocionálneho vývoja, odvolací súd poukazuje na zistenia v konaní o uzavretie rodičovskej dohody sp. zn. 11P/187/2019, už v ktorom konaní matka uvádzala isté zdravotné problémy u maloletého, poruchu reči a napriek uvedenému došlo k uzavretiu rodičovskej dohody, preto tvrdenia matky o dôvodoch zdravotných problémov maloletého v súvislosti so stykom s otcom nepovažuje odvolací súd za vierohodné a natoľko závažné, aby sa otec nemohol s maloletým stretávať, a to nielen v doterajšom, ale aj v rozsahu rozšírenom v zmysle rozhodnutia prvoinštančného súdu.

36. Obmedzovaním rozsahu styku otca s maloletým nemôže dôjsť k posilneniu ich vzájomného vzťahu a citového putá, otec nie je zainteresovaný do problémov maloletého, preto nemôže nadobudnúť zručnosti a skúsenosti pre individuálny prístup k dieťaťu, ktorý však v danom prípade nie je dôvodom na obmedzenie, zúženie styku, ani na nevyhovenie návrhu otca vo vzťahu k širšiemu stretávaniu sa so svojim dieťaťom.

37. Ďalšie argumentácie matky sa týkali nesprávneho posúdenia jej osoby v súvislosti s psychologickým poradenstvom Tenenet, o.z., v ktorom smere odvolací súd poukazuje na to, že spočiatku dané poradenstvo absolvovali rodičia v predmetnom zariadení dobrovoľne v roku 2021 a práve v uvedenom období došlo k zmene pracovníkov predmetného zariadenia, čoho dôkazom je e-mailová komunikácia matky, ale v období po nariadení výchovného opatrenia súdom v roku 2021 v septembri a následne v roku 2023, boli zo správy Tenenet o.z. zasielané správy o plnení, účele a cieľoch výchovného opatrenia a prvoinštančný súd správne z daných správ vyvodil ním vyvedené závery vyjadrené v bode 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj v bode 32. odôvodnenia rozhodnutia, preto výhrady k dôvodom prvoinštančného súdu nepovažoval odvolací súd za opodstatnené, navyše nemali relevanciu k meritu veci, i keď nepochybne boli dôkazom obmedzovania styku otca konaním matky, či už zo subjektívnych, ale aj objektívnych dôvodov (choroba dieťaťa).

38. Ďalší argument matky o potrebe zachovania stability a pokoja maloletého, ktorý začal navštevovať povinnú školskú dochádzku odvolací súd akceptuje, no nenachádza v ňom opodstatnenosť k právu otca sa s dieťaťom stretávať.

39. Odvolací súd dodáva, že právo otca participovať na osobnej starostlivosti dieťaťa a jeho výchove je obmedzené už samotnou skutočnosťou, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. Konflikty rodičov nemôžu byť riešené obmedzovaním, či zužovaním rozsahu styku otca s maloletým, ktorý bol pomerne úzky, zďaleka nepribližujúci sa zásade rovnocennosti rodičov pri výkone ich osobnej starostlivosti o maloletého.

40. Z obsahu odvolania otca vyplývalo viac menej hodnotenie a vyjadrovanie sa k postupu matky, avšak otec následne vyčítal prvoinštančnému súdu nevzatie do úvahy záujem dieťaťa, keď mu priznal ani nie 4 dni styku v mesiaci a nie viac, čo považoval za krátku dobu na vytvorenie nejakého vzťahu, najmä keď je známe konanie matky so snahou mu robiť prekážky, v dôsledku čoho bude mať stretnutie možno raz za mesiac. Podľa otca prvoinštančný súd nezohľadnil správanie matky, ktorá bude s maloletým niekoľkonásobne dlhší čas, pričom ide o dieťa, ktoré ho potrebuje pre svoj riadny vývoj.

41. K uvedenému odvolací súd udáva, že považoval tak, ako súd prvej inštancie za dôvodné rozšírenie styku otca s maloletým, postoj matky, jej správanie a preukázané obmedzovanie styku otca s dieťaťom bolo jednoznačne prvoinštančným súdom posúdené a vyhodnotené, avšak za daného stavu, ktorý nenastal vinou otca, ale predovšetkým tým, že styk otca sa s maloletým až do roku 2023 uskutočňoval v minimálnom rozsahu, považoval odvolací súd prvoinštančným súdom rozšírený styk otca s dieťaťom v tomto štádiu konania za primeraný, pretože je potrebné, aby si maloletý postupne zvykal na domácnosť otca s prespatím. Po zisteniach vyplývajúcich z obsahu spisu by v súčasnosti nebolo v záujme nerušeného a pokojného priebehu styku maloletého s otcom rozšírenie styku v otcom požadovanom rozsahu. Doposiaľ sa javí ako problematický už styk otca s dieťaťom počas bežného roka, rodičia nevedia riadne komunikovať ani sa dohodnúť vo veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa a rozšírenie styku otca s maloletým v rozsahu stanovenom súdom prvej inštancie a už s prespatím každý druhý víkend považuje aj odvolací súd za vhodný z hľadiska najlepšieho záujmu dieťaťa za stavu zisteného okresným súdom. Maloletý s otcom doteraz trávili styk v pomerne úzkom rozsahu, čo bolo nepochybne spôsobené aj konaním matky, ktorá styk v značnej miere obmedzovala, a u otca nespala. Preto je potrebný postupný styk s prespatím, aby sa maloletý u otca adaptoval, zvykol si a následne je aj odvolací súd presvedčený, že skôr, ako by dieťa malo stráviť s otcom časť prázdnin, Vianoc, či dve noci prespatia (ako to žiadal), by si s maloletým mal najskôr vytvoriť riadny, pevný citový vzťah tak, aby sa cítil bezpečne v prostredí, v ktorom bude u otca vyrastať a bude v ňom tráviť dlhší čas. Odvolací súd nevylúčil, že v budúcnosti môže dôjsť k úprave styku počas letných prázdnin, resp. k úplne inej úprave styku otca s dieťaťom, čo samozrejme vyžaduje aj zlepšenie vzťahu medzi rodičmi navzájom, ako aj vo vzťahu k dieťaťu sa zlepšia na takú úroveň, kedy bude možné určiť rozsah styku iným spôsobom.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II., IV. a V. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

43. V ďalšom odvolací súd dodáva, že i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

44. CMP v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania – o úpravu styku otca s maloletým považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

45. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).